

Корупційні ризики під час організації та безпосереднього розгляду звернень громадян в органах ДПС

Загальні положення

- Розгляд звернень громадян у ДПС є складовою механізму реалізації прав громадян на внесення до органів державної влади пропозицій щодо поліпшення їх діяльності, викриття недоліків та оскарження дій посадових осіб ДПС;
- Здійснення визначених законодавством повноважень ДПС передбачає забезпечення кваліфікованого, неупередженого, об'єктивного і своєчасного розгляду звернень громадян з метою оперативного вирішення порушених у них питань, задоволення законних вимог громадян, поновлення порушених конституційних прав та запобігання в подальшому таким порушенням.
- Конфлікт інтересів при розгляді звернень виникає, коли приватний інтерес особи, яка розглядає звернення (або її близьких), може вплинути на об'єктивність та неупередженість її рішень чи дій.

Організація роботи із зверненнями громадян

Організація діловодства за зверненнями громадян у ДПС покладається на структурний підрозділ ДПС, що забезпечує реєстрацію, облік, організацію документообігу службових документів та зберігання документаційного фонду (далі - служба діловодства).

Звернення, оформлені належним чином та подані в установленому законодавством порядку, приймаються та підлягають попередньому розгляду службою діловодства.

Попередній розгляд звернень громадян у ДПС здійснюється з метою визначення:

- ✓ повноти дотримання вимог до оформлення звернення, визначених статтею 5 Закону України «Про звернення громадян»;
- ✓ ознак надходження та виду звернення;
- ✓ належності порушених питань до повноважень ДПС;
- ✓ звернень, які відповідно до статті 8 Закону України «Про звернення громадян» не підлягають розгляду та вирішенню;
- ✓ відповідності адресування, наявності всіх зазначених додатків, цілісності вкладень, наявності дати та підпису (для письмових звернень) заявника;
- ✓ наявності можливого конфлікту інтересів під час розгляду звернень громадян.

За результатом попереднього опрацювання звернень громадян готуються проєкти резолюцій до звернень громадян.

Конфлікт інтересів та його складові

Для констатації потенційного конфлікту інтересів достатньо встановити факт наявності приватного інтересу в сфері виконання зазначених повноважень, а для констатації реального конфлікту інтересів необхідно встановити, що приватний інтерес вступив у суперечність із службовим чи представницьким повноваженням.

Приватний інтерес

Типові ситуації, що свідчать про наявність приватного інтересу :

1

сімейні або родинні стосунки;

2

реалізація службових повноважень щодо себе;

3

дружні стосунки;

4

стосунки, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Закон допускає необмежене коло обставин та ситуацій, що можуть свідчити про наявність приватного інтересу чи зумовлювати його виникнення за певних умов

Обов'язки особи:

1

вживати заходів щодо недопущення виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів, а у разі виникнення – вжити заходів щодо врегулювання

2

повідомляти про наявність конфлікту інтересів безпосереднього керівника (якщо конфлікт інтересів виник під час роботи у колегіальному органі – колегіальний орган)

3

не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів

Ознаки конфлікту інтересів під час розгляду звернень громадян

Об'єктивні ознаки конфлікту інтересів можуть також втілюватися у:

- ✓ впливі службової особи на об'єктивність прийняття рішень, наприклад, використання під час ухвалення рішення недостовірних даних, перекручування окремих фактів або відомостей про факти, що мають юридичне значення, знищення або втрата документів через різні підстави та мотиви тощо;
- ✓ впливі такої особи на упередженість прийняття рішень, наприклад, зважання на позицію лише однієї сторони і повне ігнорування позиції іншої сторони, зацікавленої у прийнятті того чи іншого рішення, беззаперечне відхилення документів із допустимими варіативними ознаками, недотримання форми при узгодженні змісту документа і вимог чинного законодавства тощо;
- ✓ невчиненні відповідних дій особою під час виконання нею службових повноважень, наприклад, не проведення обстежень, зволікання з ухваленням рішення, порушення строків розгляду заяви, відмова у схваленні певного рішення тощо;
- ✓ вчиненні певних дій особою під час виконання нею службових повноважень, але не в суспільно-корисних інтересах, а в особистих, наприклад, створення пільгових умов господарювання суб'єктам права, засновниками яких є близькі родичі службової особи, одержання службовою особою предметів неправомірної вигоди з метою ухвалення рішень на користь зацікавленої особи, неповідомлення про наявний конфлікт інтересів під час прийняття рішення тощо.

Рекомендації щодо порядку дій у разі одержання звернень, у яких оскаржуються дії або бездіяльність посадових осіб ДПС

- 1 → при попередньому розгляді вхідної кореспонденції, зокрема звернень, скарг, тощо необхідно встановити посадових осіб, які безпосередньо опрацьовували документи та приймали чи погоджували рішення по справі громадянина, за якою виникла скарга;
- 2 → працівник, який створює проект резолюції, повинен негайно повідомляти безпосереднього керівника або уповноважену особу з питань запобігання корупції про виникнення або можливість виникнення конфлікту інтересів;
- 3 → не направляти звернення громадянина для розгляду тим посадовим особам, дії чи рішення яких оскаржуються та не залучати до розгляду таких звернень посадових осіб (у т. ч. керівників структурних підрозділів), які погоджували (візували) проекти та підписували рішення (у т. ч. в СЕД ДПС “Управління документами”);
- 4 → передавати документ для розгляду іншій уповноваженій посадовій особі в межах компетенції, якщо конфлікт інтересів підтверджено.
- 5 → дотримуватись вимог Закону України «Про запобігання корупції» та принципів доброчесності, об’єктивності та неупередженості при розгляді документів.

Висновок

- Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів передбачає адміністративну та (або) дисциплінарну відповідальність;
- Направлення звернення громадянина для розгляду тим посадовим особам, дії чи рішення яких оскаржуються створює умови виникнення конфлікту інтересів;
- Забороняється надсилати для розгляду керівникам самотійних структурних підрозділів ДПС звернення громадянина, в якому оскаржуються їх дії або бездіяльність. У такому випадку, за резолюцією Голови ДПС, визначається інший самотійний структурний підрозділ ДПС, відповідальний за розгляд такого звернення громадянина.

Дякуємо за увагу!